

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pre pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 4.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trislojna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 13 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob 1/8. uri popoldne.

Štev. 282.

V Ljubljani, v torek 9. decembra 1890.

Letnik XVIII.

Avstrijsko-nemške gospodarske razmere.

Dolgo časa so že časniki pisali, da se imajo v kratkem pričeti med Avstrijo in Nemško razprave o narodno-gospodarskih razmerah obeh držav. Dne 2. decembra so se res sošli na Dunaji zastopniki avstrijske in nemške države. Ti razgovori so v narodnogospodarskem oziru zelo važni, zato jim bodo v zvezi z zanimanjem sledili zavedni gospodarji. Pri teh razgovorih se namreč ne bodo razpravljale samo strogo gospodarske razmere, marveč tudi brez dvoma politični interesi, ki se pogosto križajo z gospodarskimi potrebami. Dasi je v zadnjih desetletjih Avstrija živela z Nemško v prijaznih razmerah in so se v novejšem času te razmere stisnile celo v zvezo avstrijsko-nemško, vključ temu so si bile pogosto koristi obeh držav na gospodarskem polju nasprotne ter so se večkrat razvijale v Avstriji nekoristnem smislu.

Ako imajo sedanja dunajska pogajanja namen v prihodnosti izboljšati te večkrat neprijetne gospodarske razmere, morali bi seveda želeli dunajskim razgovorom najboljšega uspeha. Toda tega namena ni, marveč vsaka stranka se bo skušala na kvar druge okoristiti. Ako bi pa ta posvetovanja imela namen, da bi pod krinko trdnjše obrambe koristili obeh držav Avstrija in Nemška hoteli skleniti kako tesnejšo carinsko zvezo, tedaj bi takim poskusom najodločneje nasprotovali avstrijski obrtno-delavni stanovi, v zvezi pa politični krogi slovanskih narodov v Avstriji, kateri cenijo nad vse neodvisnost in politično samostojnost avstrijske države.

Najbližja prihodnost nas podučuje, s kako polnomočjo in s kakimi navodili da so prišli nemški pooblaščenca na Dunaj. Vendar je naša misel že sedaj, da za Avstrijo ne bi bila koristna carinska zveza z Nemško, tudi ako bi vlada nemškega cesarja Viljema ne sicer iz prijateljstva do nas, pač pa vsled mogočnega naraščanja nemškega socializma, zadovoljna bila z dogovorom obema državama enako

koristnim. Pri tem pogajanju namreč ne smemo pozabiti Francoske. Po členu 11. frankobrodkega miro, s katerim se je l. 1871. končala vojska nemško-francoska, ponudili ste si obe državi medsebojno pravico največjih polajšav v vseh carinsko-obrtnih razmerah. Iz tega člena je jasno, da vsako znižanje, katero Nemška dovoli Avstriji, mora dovoliti tudi Francoski. Ker pa, kakor znano, Francija skuša svojo carino zvišati, zato ji bo vsako znižanje carine od nemške strani v jednako korist, kakor Avstriji. Ako torej sklene sedaj Nemška z Avstrijo carinsko in trgovinsko zvezo, pomeni to, da Nemška jednako zvezo sklene s svojim največjim sovražnikom, s Francozom. Jedinu, a zelo pomenljivo razločilo kazal bi se v tem, da bi Nemčija dobila za svoje ponudbe polajšave v korist Avstriji, tudi od naše države polajšave pri prevažanju drugih izdelkov, Francozi pa se bodo posluževali samo koristi znižane carine, ne da bi bili zato dolžni dati Avstriji ali Nemški kako nagrado.

Kaj sledi iz tega? Ko bi Nemška na priliko za rokodelske in obrtne izdelke ponudila naši državi ceneje carinske tarife, imeli bi francoski izdelki večje uspehe, ker francoska obrt nadkriljuje avstrijsko. Z drugimi jasnejšimi besedami: Avstrija bi dovolila Nemcem razne carinske polajšave, sama pa bi v resnici za to ne dobila nobenih koristij. Ko bi se imelo pogajanje vršiti v tem smislu, tedaj bi jim morali nasprotovati vsi obrtno-delavni stanovi. Kakor je razvidno iz tega, ne izvrše se dunajske obravnave tako gladko, kakor se je mislilo s prva in treba je obrtno-rokodelskim vrstam stati na straži, da so v potrebi pripravljeni braniti pogoje svojega obstanda.

Državni zbor.

Z Dunaja, 6. decembra.

Dalmatinske volitve.

Dasiravno je današnja seja poslaniške zbornice trajala skoraj pet ur, bila je rešena samo ena točka dnevnega reda, namreč volitev dalmatinskega po-

slanca Masovčiča. V imenu legitimacijskega odseka poročal je o tej volitvi dr. Ferjančič. Ze lani je bila na dnevnem redu, ali ker je predsednik poročevalcu rekel, da ne pride na vrsto, odšel je bil dr. Ferjančič z dovoljenjem predsednikovim iz zbornice in volitev je odpadla z dnevnega reda. Takrat bi bilo šlo gladko, ker v legitimacijskem odseku levičarji tej volitvi niso posebno nasprotovali in jo je jeden njihovih veljakov, baron Scharschmidt, celo zagovarjal.

Ali med tem časom so se levičarji premislili; odkar je bila od desnice zavržena volitev židovskega poslanca A u s p i t z a, zarotili so se, da se hočejo pri dalmatinskih volitvah zaradi te žrtve maščevati nad desnico. Glavno nalogo je prevzel dr. M e n g e r, ki je sicer kristijan po imenu, ali pravcati hebrejec po mišljenju in zlasti po silni predrznosti. Toliko laži in zvijač že dolgo ni bilo slišati v državnem zboru, kakor danes iz Mengerjevih ust. Tiskarska pomota, vsled katere je stala v poročilu številka 27 namesto 17, dala je Mengerju povod, da je zlobno napadel in smešil poročevalca, češ, da ne zna šteti, ker 49 in 27 ne znaša 66, ampak 76, ravno tako 27, 18 in 35 ne 70, ampak 80. (Posmeh na levi.) Menger je reč tako zavijal, kakor da bi bila številka 27 prava, in kakor da bi bil poročevalec pri končnem soštevanju nalašč izpustil 10 volilcev, samo da je bil razloček glasov med izvoljenim Masovčičem in njegovim nasprotnikom večji. Da je moral poslednji v istini dobiti 80 glasov, ne pa 70, kakor trdi poročilo, sklepa dr. Menger od tod, da mora imeti po zadnjem ljudskem številjenju sebeniški okraj več volilnih mož, kakor je izkazanih v volilnem zapisniku. Dalje se je norčeval iz prvotnih volilnih imenikov, iz katerih je razvidna čudna prikazen, da v Dalmaciji ljudje plačujejo tem več davkov, čim starejši da so. (Veselost na levi.) V Dalmaciji torej tudi v denarnih zadevah vlada starašinstvo! (Smeh na levi.) Tudi nad tem se izpodtika, da se ljudem ni dovoljevalo delati izpiske in prepise volilnih imenikov, kar utegne dostikrat vplivati na izid volitve. Če bi ne bil dobil Masovčič v Dernisu vseh 38 glasov,

LISTEK.

Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Z.

Kralj Sigmund je vzel Kutno Goro. Boček z Ledkova je bil v zmagovalni vojski, ki je jezdila v mesto in bil priča krutih bojov na tem kraju. Videl je, kako nesramno so ravnali kraljevi vojaki s privrženci Žižkovimi, in to mu je zadalo večje rane, kakor vsa Žižkova krutost.

„Saj so tudi ti naši, čeprav so se ločili od nas po prepričanju in težnji svoji“, mislil si je Boček.

Glej, tam vlečejo starega, onemoglega moža, da bi ga pahnili živega v jamo in zakopali. Na cesti se vidi krvav sled; kri lije iz ubožčevega telesa. Mladeniču se zasmili stari mož, bitji za njimi, ki ga nesó v grozno smrt, da bi ga rešil, ako bi bilo mogoče. Ze jih je dohitel.

„Oče!“ zakliče najedenkrat. V njegovem glasu je bilo toliko bolesti, da se ustavijo sami okrutneži in gledajo čudeč se. Ali saj je ta mladenič iz kraljevske vojske? In ta trd Husit, katerega so imeli že davno na piki, bil bi njegov oče? Položje svoje

breme na zemljo. Boček pade na kolena, poljublja roke in obraz težko ranjenega in kliče obupno: „Oče, oče!“

Nekdo mu je podal vode in Boček moči ž njo ranjenca in šepeta nagnen k njemu: „Oče, pogledaj na sina!“

Slednjič je odprl ranjenec motno svoje oko, pogledal na sinov obraz; ni ga poznal več; vendar ga je spoznal čez trenotek in stisnila so se mu krčevito usta, ko je hotel nekaj povedati. Iz prsi mu vendar ni mogla prodreti beseda. S težavo vzdigne svojo desnico in se dotakne sinovega obraza; sin ga je prijel za desnico in čutil, da ga je oče slabo stisnil.

„Oče, ali se pomiriš s svojim sinom? Ali se ne srdiš več na nj?“

Oče je odgovoril z očmi, s pokimanjem glave, da se ne srdi na Bočka; njegovo medlo oko se je zasvetilo še jedenkrat, napel je vse sile in zašepetal s cela razumno: „Z Bogom.“

Sin je klečal pri mrtvem očetu.

Z jokom se je hotel potolažiti. Posebno ga je bolelo, da je živel zadnji čas ločen od očeta, kakor v izobčenju. Tako dolgo ga ni videl; videl ga ni od onega usodnega dneva pod Krasikovom; ni čul

njegovega glasu od onega dne, ko mu je povedal oče tako pikre besede.

Z otroškim spoštovanjem je spremlil svojega očeta k pogrebu in se ni zmenil za to, da jih je toliko iz kraljevske vojske majalo z glavo: „Tudi ta je potuhnen Husit. Pazite nanj.“

Sam kralj je slišal to pritožbo, ter je ukazal ostro paziti nanj, da bi jih ne mogel izdati na kak način.

„Pomiloval je naše sovražnike, ko smo je kaznovali pravično, nazival je brate in se predrznil celo nam očitati, da smo okrutneži. Zlasti je ono svidenje z divjim Husitom, katerega je imenoval svojega očeta in nad katerim je tako vroče solze prelival, dokaz, da niso naše tožbe neopravičene. Torej pazite nanj.“

Boček si niti mislil ni, kako ga opazujejo od vseh strani; kako se iztegujejo oči vseh in gledajo po izdajstvu, katerega je bil obdolžen. Ali vse nadzorovanje ga ni moglo obsoditi nobene krivde.

Kralj in cesar Sigmund ni ostal dolgo v Kutni Gori. Žižka je zbral mnogoštevilno vojsko, udaril na kralja, kateri je ležal pred Goro, ne misleč na nobeno nevarnost, mej tem, ko so njegove čete hodile po bližnjih vaseh in ropale ne samo pri

ostajalo bi mu samo 58 glasov in on bi ne imel čezpolovične večine. Jako poročljivo se norčuje iz poročevalca zaradi tega, ker ne pripisuje posebne važnosti okolnosti, da so bili v volilnem imeniku vpisani ljudje, ki so bili že umrli, zopet eni, ki so bili mladoletni, in še eni, ki so se imeli v koperski kaznilnici z vse kaj drugim baviti, kakor z volitvami. (Krohot na levi.) Pa še lepše reči so se godile, pravi Menger. Ko so se vršile prvotne volitve, bilo je videti, kakor da bi bila srbska stranka v večini. Okrajni glavar torej pravi ljudem: Ljubi otročiči, zdaj vas je toliko prišlo; sklenili bomo torej volitev in jo jutri nadaljevali! Ljudje so verjeli cesarskemu uradniku in šli domov. Ko pa drugi dan pridejo, ne odpró jim (veselost na levi), ampak jim le porekó, da se volitev ne nadaljuje. Poročevalec pa o vsem tem molči in tudi tega ne omenja, da je občinski sluga, ki je v občini z 19.000 prebivalci že velik gospod, nekemu volilcu žugal, da bo zaprt, če ne voli moža, ki mu ga Peter ali Pavel naznamuje. (Smeh na levi.) V protestu stoji, da je glasovalo 17 mrtvih, 31 takih, ki so večkrat oddali glasove, čez 100 pa takih, ki niso imeli nikake volilne pravice, in trije so glasovali za oba kandidata! (Krohot.) Kaj tacega po Mengerjevem mnenju v nemških krajih ni mogoče (na Auspitzu je bil v svoji vnemi čisto pozabil!), nemško ljudstvo se zaveda pravice in pravičnosti, zato nemškemu in morda tudi še kateremu drugemu narodu govori iz srca, da očitno graja dogodke pri tej volitvi in izreče, da on ne glasuje za to volitev.

Levičarji so burno odobravalali to zmes in živahno ploskali govorniku; ali to veselje je le malo časa trajalo. Za Mengerjem namreč vstane dalmatinski poslanec Klaič in mirno pa stvarno dokazuje, da ravno iste reči niso istinite, ki so na levi delale toliko hrupa. Kar se tiče volilnih mož, opirajo se vse trditve Mengerjeve na tiskarski pogrešek; če se ta pogrešek popravi, je vse v redu. (Tako je! na desnici.) Iz volilnega zapisnika bi se bil Menger lahko prepričal, da je dobil vsak kandidat v istini toliko glasov, kakor trdi poročilo. Pri odmerjevanju volilnih mož je Menger zamolčal, da je med 19.000 prebivalci šebenškega okraja mesto Šebenik s 7000 prebivalci, ki pa ne volijo v kmetskih občinah, ampak z mesti. (Čujte, čujte! na desni.) Menger je dolžil okrajnega glavarja, da je zlorabil svojo oblast in ljudi ogoljufal pri volitvi. Ali reč je bila vsa drugačna. V dvorani, kjer se je vršila volitev, je sedel neki volilni odbor srbske stranke, ki je nadzoroval volitev. Volilna komisija bi bila smela ta odbor iztirati iz volilne sobe, ali bila je tako velikodušna, da ga je pustila v dvorani, kjer ste si stali nasproti dve stranki, hrvatska (katoliška) in srbska (pravoslavna). Okrajni glavar je večkrat popraševal omenjeni pravoslavni odbor: Ali so Vaši gospodje že vsi volili? In ko so odgovorili „da!“, rekel je glavar občinskemu predstojniku: Da naši ljudje ne zgubé časa, pošljimo jih zdaj domov, ker je imel kandidat katoliške stranke že zadostno število glasov. (Smeh na levi.) Nasprotniki so torej vsi glasovali in če je odšlo kaj volilcev, ne da bi bili oddali svoje gla-

sovržnikov, temveč tudi pri prijateljih. Bilo je v njegovi vojski mnogo ljudij od vseh strani sveta, tujcev; kateri se niso bojevali za nobeno vero, nobeno domovino, temveč le od gladi prisiljeni.

Zižka je naskočil Goro in jo vzel brez velikega napora. Kralj si je rešil komaj življenje, ko je bežal iz Žižkovega mesta. Bil je to grozen beg. Ravno je bil praznik Treh kraljev, ko je bežal Sigmund iz Gore po noči. Pretekle dni je bil hud mraz, ali najbolj mrzlo je bilo ravno na oni nesrečni dan. Kraljevski vojaki so padali na pol mrtvi na zemljo in naglo umirali na snežnej planjavi. Cesta je bila posuta z otrplimi trupli.

Iz Gore so bežali z vojsko skupaj tudi katoličanje, možje, žene, otroci — a bili so tako zmešani, da so pozabili doma najpotrebnejše obleke in tako umirali po poti mraza.

Sramoten in žalosten je bil ta beg.

Za bežečimi se je oglašal neprestano ropot Žižkovih voz, kriki njegovih bojnikov. Ko so se upehali, ustavili so se, ali ko so začuli ropot Žižkovih voz in rožljanje orožja, zdelo se jim je, kakor bi je prešinila nova moč.

Slednjič se jim zasveti v daljini rešenje. Tam se že svetijo strehe kralju zvestega Nemškega Broda; tam se bodo mogli oddahniti po divjem begu med trdnimi zgradbami. (Dalje sledi.)

sore, bili so to le Masovčičevi volilci. Kar je torej Menger trdil, je v istini smešno in neopravičeno, le čitajte protest in se boste prepričali, da je naštetih mnogo obdolženj, katerih pa ni eno ni dokazano!

Dr. Menger je skušal sicer odgovorjati dr. Klaiču, ali bil je v hudi zadregi, iz katere si ni vedel pomagati drugače, kakor z vprašanjem, od kod dr. Klaič vse to vé? Če pravi, da ni res, kar on (Menger) trdi, naj se sam bolje poduči.

Poročevalec dr. Ferjančič je srečno dovršil od Klaiča pričeto eksekucijo proti Mengerju. Rekel je, da so Mengerju drugi našepetali, kar je pravil, ker menda italijanski ne ume. (Menger: Jaz govorim italijanski!) Dr. Ferjančič: Tudi to še? (Zivahna veselost.) Pri tej priliki je treba pomisliti, da je levičar Scharschmidt, ki dobro pozna italijanske volitve, v odseku to volitev zagovarjal in za njo glasoval, kar je gotovo najbolje znamenje, da ni tako gnila, kakor trdi Menger, ki je svoje burke uganjal s tiskarskim pogreškom, za katerega ne more biti odgovoren poročevalec, ampak državna tiskarna. Tudi soštevjanje volilnih mož je jako neprilичno, ker n. pr. občina s 500 prebivalci voli enega volilnega moža, če jih ima pa 501, voli že dva. Zlasti je pa smešno, kar je trdil Menger zaradi starosti volilcev, češ, da so bili razvrščeni po starosti; če bi bilo to res, bi bil moral biti zadnji volilec najmlajši, iz zapisnika pa je razvidno, da je bil 70 let star. (Čujte, čujte! na desnici.) Če je bilo pri vsakem volilcu pristavljeno ime očetovo in starost njegova, je to hvalevredno, ker to mnogo pomaga k prepričanju, da je volilec res isti mož, ki je vpisan, ne pa kdo drugi. Ravno tako je napačno, kar je trdil Menger zaradi prepisovanja volilnih imenikov. V postavi o prepisovanju nič ne stoji; ona le zahteva, da morajo biti ti imeniki skozi osem dni na ogled izpostavljeni, da se more vsakdo prepričati, ali je med volilce vpisan ali ne. Če bi hotel kdo jako obširne imenike prepisovati, bi jih kak drugi človek ne mogel dobiti v roke. (Res je! — Dr. Kronawetter: naj jih pa hektografirajo!) Dr. Ferjančič: Leta 1885. še niso poznali hektografa. (Smeh in oporekanje.) Če dostavljam, da ga v Dernisu niso poznali, mi bo morda pritrdil tudi g. dr. Kronawetter. Menger se je skliceval tudi na mrtve, katerih imena so vpisana v volilne imenike. Če pa pomislimo, da je od spisovanja teh imenikov do volitve same preteklo več mesecev, pač ni čudno, da je v tem času nekaj že vpisanih volilcev umrlo, ali tega dr. Menger ni dokazal, da bi bil v imenu umrlih oddan kak glas. Če bi bila volitev prej prišla na dnevni red, sklepa dr. Ferjančič, bi živa duša ne črhnila proti njej, zdaj pa se hočete znositi zaradi Auspitzevih smodk! (Dobro, dobro in smeh na desnici!)

Pri glasovanju je bila volitev Masovčičeva potrjena z veliko večino. Proti njej so glasovali vsi levičarji (tudi baron Scharschmidt, ki jo je v odseku zagovarjal), dalje antisemitje, južni Tirolci in Coroninijevci. Dalmatinski poslanci so bili zaradi tega silno razkačeni nad Coroninijevci, in poslanec Borčič je precej v dvorani ostro napadel grofa Coroninija in mu očital, da je prelomil besedo. Ko je bila namreč lani na vrsti volitev Lapennova, prašal je Coronini dalmatinske poslance, če bodo kaj oporekali tej volitvi. Rekli so mu, da ji ne bodo nasprotovali, ako se ne bodo levičarji protivil volitvi Masovčičevi, ki je z ono vred ob enem stala na dnevnem redu. Coronini je o tej reči pozvedoval pri liberalcih in prišel k Dalmatincem z oznanilom, da levica ne nasprotuje Masovčičevi volitvi. Vsled tega so Dalmatinci molčali pri volitvi Lapennovi, zanašaje se, da bode levica in vzlasti Coroninijeva stranka enako storila pri volitvi Masovčičevi. Umevno je torej, da so bili hudo razburjeni, ko so videli, da so levičarji umanjali in da se celó viteški grof Coronini ni več spominjal svoje obljube.

Podpora po vodi poškodovanim deželam.

Pred pričetkom dnevnega reda so bili danes rešeni predlogi gledé državnih podpor, ki so se bile po vladnih odredbah dovolile po vodi poškodovanim okrajem. Zbornica je na znanje vzela te odredbe. Pri dotičnem predlogu poslanca Rusa pa se je bil unel dolg razgovor, katerega so se vdeležili Rus, Stejskal in Thurnher, in ki je bil vzrok, da je bila rešena samo jedna točka dnevnega reda.

Interpelacije in peticije.

V pričetku današnje seje vprašal je poslanec Hevera deželno-brambovskega ministra, ali hoče povedati vzroke, da so bili izpiti jednoletnih

prostovoljcev v nekaterih krajih jako neugodni, in kako hoče skrbeti, da ne bodo mladeniči pri teh izpiti morda samo zaradi tega propadali, ker zadosti nemški ne znajo?

Baron Spens pa je vprašal finančnega ministra, kje tiče vzroki, da propadajo kmetške zganjarije?

Trgovinski in justični minister sta danes odgovarjala na nekatere prej stavljene interpelacije, ki pa niso posebnega pomena.

Dr. Ferjančič je danes izročil dve peticiji; sadjarska zadruga v Vipavi prosi namreč, da bi se delala železnica iz Gorice v Logatec in da bi se železnica iz Loke v Divačo izpeljala čez Vipavo. V drugi peticiji prosijo zemljiški knjigovodje, ki so nameščeni v onih krajih, kjer so glavne davkarije, da bi jih uvrstili v IX. plačilni razred.

Predlogi.

Važnejša kakor omenjeni odgovori sta vladna predloga, ki sta bila danes razdeljena; jeden določuje, da dobé pokojnino tudi one vojaške vdove, katerih možje so bili upokojeni pred l. 1887.; jeden pa je namenjen za Trst in njegovo okolico in določuje posebne polajšave gledé davkov in pristojbin za industrijalna podjetja, ki se utegnejo tam napraviti v času od 1. julija 1891 do 31. decembra 1895. Prihodnja seja bo v sredo dné 10. t. m. ob 10. uri dopoldné.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. decembra.

Notranje dežele.

Avstrijsko-nemške carinske obravnave.

Zastopniki avstrijski in nemški, ki so se sešli na Dunaji, da določijo pogoje za obnovitev avstrijsko-nemške carinske trgovinske pogodbe, imeli so dné 5. decembra svojo četrto konferenco. Čez praznike so jo odložili za nekaj dnij, ker so ogrski poslanci odšli domov, a se danes zopet povrnejo na Dunaj. Gotovega o vspehih teh razgovorov še ni objavljenega ničesar.

Predloga za oskrbovanje vojaških vdov in sirot je sedaj izročena obema državnima zbornicama, avstrijski in ogrski. S to predlogo se razširi § 20 zakona za oskrbovanje oficirskih vdov in sirot iz leta 1887. Zeleti je, da se v tem oziru kmalu ukrene kaj izdatnega, ker pravičnost zahteva tudi v tem oziru izboljšanja.

Češka deželna razstava. Odkar je dné 28. novembra klub nemških deželnozborskih poslancev na Češkem priporočil z ozirom na neugodni razvoj češko-nemške sprave, da naj se Nemci ne vdeležé deželne razstave, opaziti je v deželi dvojni tok. Čehi se namreč čutijo dolžne, z vsemi silami delati na to, da bo razstava dostojna češke kraljevine, tudi ako se je Nemci ne vdeležé; zato odbor vedno deluje in vedno se še oglašajo novi češki vdeleženci. Drugi pojav pa je bolj žalosten; nemški listi namreč trosijo med ljudi vesti, da se ne bo obnesla razstava, da ne bodo o pravem času postavljena potrebna razstavljalna poslopja, da najbolj kaže, naj se odloži razstava na leto 1892; celó z Dunaja se je že poročalo, da so imeli o tem razgovor pri zadnjem ministerskem posvetovanju, da sta bila zadnje dni iz tega namena na Dunaji tudi cesarski namestnik in deželni maršal.

Vnanje države.

Srbija. „Národní Dnevnik“ poroča, da se bode v kratkem sklenila kupčijska pogodba mej Srbijo in Črno Goro. Tudi namerava srbska vlada poddržaviti v Srbiji bivajoče Črnogorce in črnogorska vlada v Črni Gori naseljene Srbe.

Nemčija. Dnó 4. t. m. je govoril nemški cesar Viljem pri otvorjenji konference o višem šolstvu, o važnosti novejših zgodovine in nemškega spisa, katero naj bode podlaga nemški omiki. Ko bi bila storila šola, kar se mora od nje zahtevati, pričeti bi bila morala sama boj proti socialni demokraciji. Zadnja dóba, ko je bila šola za domovinsko življenje še merodajna, bila so leta 1864, 1866 in 1870. Šole so pospeševale povsod propovedovano jedinstvo. Toda leta 1871, ko je pridobila Nemčija Alzacijo in Lotaringijo, tedaj se je stvar ustavila. Od tu naprej se je gledalo le na véde in učenje, ne na vzgajanje značaja in potrebe sedanjega časa. Zdaj pa se morajo osnovati šole na narodni podlagi; podlaga mora biti nemštvo. „Vzgajati moramo narodne mlade Nemce in ne mladih Grkov in Rimljanov.“ Na narodnost se mora bolj ozirati v zgodovini, zemljepisji in narodnih pravljicah. Dijaki na šolah so preobloženi. Na višjih šolah se vzgaja preveč mladine. „Takoimenovani lačni kandidatje.“ — je rekel cesar. — „namreč žurnaliste, ki so največ sprijeti gimnazijalci, so za nas nevarnost. To se mora odpraviti. Jaz ne bodem dovolil torej nobene gimnazije več, če ne bode neobhodno potrebna. Osnovati moramo klasično gimnazije s klasično vzgojo in šole z izključno realno vzgojo, a nikakih realnih gimnazij več. Realne gimnazije so le polovičarstvo.“

Italija. Ko je bil pri zadnjih italijanskih državah volitvah izvoljen tržaški irredentovec Barzilai, razveselili so se močno tržaški in tridentiski irredentovci. Predzadnjo nedeljo so praznovali irredentovci to zmago v neki gostilni v Trasteveru, kjer so bili priredili obed na čast omenjenemu tržaškemu irredentovcu. Dvorana je bila okrašena z tržaškimi in tridentinskimi grbi. Da se je pri tej priložnosti govorilo z ognjenimi besedami v irredentovskem duhu, nam še omenjati ni treba. Tej častni družbi je došlo mnogo čestitok brzojavnim putem. Tako so avstrijski irredentovci brzojavili mej drugimi tudi iz Trsta: „Tržaška mladina izreka rimskim volilcem toplo zahvalo, ker so s svojo volitvijo z nova prižgali bakljo domoljuba v naši nesrečni deželi“.

Francija. Dne 25. t. m. se je vršila v ruski cerkvi v Parizu slovesna pobožnost za umorjenega ruskega generala Seliverstova. Carnota je zastopal francoski general med drugimi višjimi dostojanstveniki, ki so se vdeleževali pobožnosti. Zvečer so prepeljali truplo Seliverstovo na Rusko. Ker je bilo rusko poslaništvo dobilo pisanje, da se bode cerkev med mrtvaškim obredom razletela v zrak, bilo je okoli cerkve mnogo redarjev. Pripetila se ni nikaka nesreča.

Švica. Genfska policija je dovršila te dni preiskovanje anarhistovskega gibanja. Med temi rogovileži so med drugimi trije Francozi, jeden Bolgar, jeden Grk in dva Italijana. Vsi so zatoženi, da so se 10. septembra po noči vdeležili shoda, na katerem se je hujskalo proti ruski vladi in proti švicarski republiki, ter nabili na ogle plakat, s katerim so zapretili prevrat javnega reda kot njihov namen. — Iz Bellinzona se poroča 5. t. m.: Veliki svet je sprejel postavo za volitev ustavnega sveta. Vlada obstoji zdaj iz treh konservativcev in dveh liberalcev.

Anglija. Pretekli teden so imeli irski poslanci zopet sejo. Odposlanstvo, katero je bil sprejel Gladstone, je opomnilo, da je Gladstone izrazil željo, da se želi s Parnellom in njegovo stranko posvetovati o zemljiškem vprašanju. Odposlanstvu se je naročilo, naj se nadalje posvetuje z Gladstonom.

Turčija. Grški patrijarh je sklenil s turško vlado mir ter zopet otvoril grške cerkve. Gotovo se je bal velikih nemirov mej ljudstvom, ko bi bile ostale cerkve še mej božičnimi prazniki zaprte.

Izvirni dopisi.

Iz Borovnice, 3. decembra. Nastopili smo zadnji mesec letošnjega leta, zaključili bomo staro in začeli kmalu novo. V tem mesecu čitali bomo v vseh listih katerekoli barve vabila na naročbo. Vsega dobrega obetalo se nam bo po listih čez mero; pravega zrna iskati nam tudi ne bo težavno. Agitovalo se bo kolikor mogoče posebno za liberalne časnike; tu hotel bo ta prodreti s svojimi dokazi, ondi zopet drugi in pridobiti listu jednega naročnika več. Posebno se kaže v našem gorskem zakotju, koliko je tu treba delati in prepričevati, da bi se liberalnim listom nekoliko pot zaprla. Ako se liberalizem v naši mirni vasi tako po „pavovo“ šopiri, vzrok je temu, ker dobivamo večkrat obiske gospodov, ki pod krinko narodnosti zakrivajo svoja liberalna načela. Čuditi se mora človek, kako so se ljudje, nekateri celo vrli možaki, s čitanjem liberalnih listov nehoté morebiti tacega duha navzeli, skoraj nevedé, kedaj in kako. Razvijali ti bodo liberalne neslanosti in če jih bodeš nekoliko „pobaral“, od kod zajemajo svojo vednost ali učenost, odgovorili ti bodo: Ta list tako piše, v tem listu sem tako čital. Ali je vse res ali ne, kar njihovo liberalno glasilo piše in trobi, da bi tudi sami sodili, tolike samostojnosti in lastnega prepričanja nimajo. Možje, pokažite v prihodnjem letu s svojimi naročili, da niste vedno podlaga in sluga liberalnih glasil. Več o tem pisal ne bodem, ker je predmet preobširen in ker nočem nikogar žaliti, ampak mi je le za resnico.

Kar je pri nas še posebno čudno, je to, da so se včasih celo gospe v politiko mešale, akoravno se še niso izobraževale na višjem dekliškem liceji; kaj potem, ko bi še take notri zašle, potem se pa mi možje kar prelevimo. Gospe so naročene na liberalne liste, druge jih zopet čitajo, kaj ne, kak napredek, in ravno s tem se zavedni Borovničani tako radi ponašamo. Res, še Amerikanci se nas bodo veselili, kadar katerega od nas dobijo za svojega državljana.

V teku tega meseca zborovala bodo tudi vsa bralna društva, naj se že imenujejo tako ali tako. Po teh društvih pa v zadnjem času večinoma veje liberalen duh. Deluje se kolikor možno konservativnim listom nasproti, naj se izbacnejo, in vsako mušico, ki jo v tacem listu najdejo, opišejo jo kot velbloda, da se list ne naroči. Da ne bode mislili, da sanjam, evo dokaza. Naše „Bralno društvo“ nima nobenega slovenskega konservativnega lista, pač pa liberalni nemški najhujše barve. Seveda voditeljem društva je ljubši najhujši nemški liberalni

list, kot konservativni slovenski. Na prste jedne roke vam seštejem tiste ude, ki berejo nemški dnevnik in še preostajali bodo prsti. Tako dela cvet naše liberalne inteligence, ki podaje roko in podpira našemu slovanskemu življu najbolj nasprotujoče in hujskajoče liste. Število draštvenih članov je kaj malo in še ti se bodo cepili, ali se naroči „Neue Freie Presse“, ali „Wiener Tagblatt“. Za kateri list se bode delala propaganda, še ne vém, dokler se ne skliče občni zbor, ki ima vedno kaj pikantnega.

Resna beseda naj velja tu nekaterim našim gospodom, da ne agitirajo tako strastno za liberalne proti konservativnim listom. Veljave si s tem ne bodo utrdili ne pridobili, prav gotovo pa zgubili, ker tudi preprostejši ljudje si ne dadó ukazovati. Ako bode kdo hotel, postregel mu bodem z dokazi.

Naši liberalni gospodje so za konservativne liste iznašli novo besedo, če jo umejo sami ali ne, dvomim; pravijo jim „revolveržurnal“. Zopet napredek! Naj se gospodje ne smešijo z besedami, katerih pojma ne razumejo, in naj se ne mučijo z izrazi, ki so jim neznani.

Toliko za sedaj, ko je dan najkrajši; ko se bode podaljšal, vidimo se! Na svidenje. C—r.

Iz Dubice bosénske, dne 30. novembra. (Konec.) Duhan se slabo plačuje; vsako leto mu je nižja cena; prej se je prodajal kilogram prvega razreda po 120 gl., zdaj pa po 80 ali celo 60 kr.; tabak 4. razreda po 15 kr., najslabši pa po 10 kr. kilogram. Toda malokateri pride v 1. razred, največ v drugi in tretji. Ako je uvel, računajo mu toliko kilogramov vode. Nejevolja med pridelovalci duhana je velika, vzlasti za one, ki morajo dati tretjino pridelka posestniku zemlje. Nobeden ni rekel, da ga bo spet sadil pri takih slabih cenah. Posla ž njim pa je sila veliko, vzlasti z okopavanjem, sušenjem in zlaganjem. Če ni lepo in trdno zložen, pade lahko najlepši v 3. razred. Kateri ni za fabrikacijo, uničijo ga financarji. Pridelovalec ga ne sme pušiti, četudi je mnogo boljši od onega po 2. kr. komad.

Naša dva naseljenca sta pri vsej svoji brigi, da bi bil duhan dober in zadovoljila financarje, dobila le po 23 — 25 forintov odkupnine, a v prihodnje ga nočeta več sejati, ali človek bi lahko z njim prišel v veliko škodo. Ako bi ga manjkalo pri oddaji, moral bi za vsak kilogram 8 gl. globe plačati. In taci slučajev je dosti; jeden mora plačati 500 gl. globe, ker ga je preveč potrošil in ni oddal določene mere na odkupni urad. Globo morajo plačati tudi oni, ki so ga sadili skrivno. V našem kostanjiškem kotoru se bo plačalo take globe do 3 tisoč goldinarjev.

Jesen imamo večinoma mokro. Konec oktobra je bila tudi tu zima in nekaj snega, ki pa je hitro skopnel. Ozimino smo sejali še-le ta mesec, ali slabo kaže za prihodnje leto. Te dni imamo tako poledico, da ni ne človek ne žival varna, da bi se na poti ne ubila.

Slednjič naj še omenim, da ima tudi tukaj nemščina neko prednost, kakor da je drugi deželni jezik. Ne le po uradih, ampak tudi na napisih na javnih mestih v Dubici, kjer se prepoveduje hitra vožnja, je zraven navadnega deželnega jezika tudi nemški napis. Taki so tudi napisi ulic v Pridoru. Letos se je v Dubici naselil en Nemec ter si kupil od Turka hišo in zemljo. Tudi židje so bili vže prišli v Dubico, toda s svojimi sleparijami niso mogli dolgo tu ostati; odšli so, dal Bog, da za vselej.

Naj omenim še ene vesele novice. Vlada je namreč kupila v mestu Dubici pripravno zemljišče za onih 300 gl., katere je presvetli cesar podaril za našo cerkev. Na tem zemljišču se bode zidala torej nova cerkev, katere zelo pogrešamo. Vlada sama sili zidati hišo božjo in je v ta namen vže več sto dovolila, toda ljudje se branijo, da ne morejo, ker so presiromašni. Največji vzrok je pač verska mlačnost med katoliki. Turki imajo vže tri nove džamije; res da jim vlada veliko pomaga, vender so pa sami bolj vneti in složni, kakor katoliki. Tudi verniki pravoslavne cerkve nameravajo zidati novo cerkev in sicer se za to pripravljajo vže več let; ker mlačnosti in nemarnosti tudi ne manjka preveč med njimi. Naj bode za danes dovolj.

Iz Kamnika, 5. decembra. V dopisu iz Kamnika 25. novembra t. l. v štev. 273 „Slovenca“ je dopisnik pozabil omeniti podobarja g. Franceta Tončiča iz Kamnika, ki je pri prenovljeni tukajšnji samostanski cerkvi v splošno zadovoljnost umetno izdelal nove kipe iz cementnega marmorja, in sicer sv. Jakoba v glavnem altari, žalostno Mater Božjo s sv. Janezom in Marijo Magdaleno na stranskem altari. Ker si je mladi umetnik, naslednik nekdanjega tu-

kajšnjega podobarja Matije Ozbiča, na vso moč trudil, da bi sprejeto nalogo lično in umetno dovršil, štejem si v dolžnost, da ga vsem, zlasti pa p. n. prečast. gg. duhovnikom toplo priporočim ter jim navetujem, da jednaka dela njegovi spretni roki izročé. Le tako, da domače umetnike podpiramo, dajemo jim tudi priložnost do vedno večje dovršenosti umetniških del. Svoji k svojim!

Dnevne novice.

(Pogreb) preč. g. župnika in knez.-škof. svetovalca Fr. Koruna izvršil se je preteklo nedeljo posebno slovesno in veličastno. Ljubljansko mesto je ob tej priliki pokazalo svoje spoštovanje za pokojnika, ker že dolgo nismo videli pogreba ob tako splošni vdeležbi vseh stanov, kakor je bil v nedeljo. Prezviseeni gospod knez oškof so blagoslovili truplo pokojnega pred hišo, je spremili v slovesnem sprevodu v cerkev in ondi opravili cerkvene molitve za ranjcega. Sprevod je vodil g. stolni prošt dr. L. Klofutar, iskren prijatelj in nekdanji tovariškapelan pokojnega v Dobu, ob obilni asistenciji gg. duhovnikov in bogoslovcev ljubljanskih. Pogreba se je vdeležil, a vsled spremenjene ure za pogreb nekoliko pozneje došel, blag. g. dež. predsednik baron Winkler z nekaterimi gg. vladnimi svetniki, g. župan ljubljanski P. Grasselli kot patron trnovske župnije z občinskimi in magistratnimi svetovalci. Zadnjo čast skazali so pokojniku gg. kanoniki ljubljanski in mnogi odlični meščani ljubljanskega mesta. Priprostega naroda bilo je pričujočega na tisoče. Krsto pokojnikovo so krasili lepi venci. Razven mnogih vencev, ki so jih darovali domači farni in drugi zasebni čestileci ranjcega, omenimo le vencev ljubljanskega mesta, čegar meščan je bil pokojnik, in kranjske hranilnice, katere odbornik je bil od l. 1854. — Priporočujoč pokojnega gospoda župnika prijateljem v spomin, omenimo, da se bodo vršila cerkvena opravila osmega dne po ranjcem v petek dne 12. t. m. ob 8. uri zjutraj v trnovski cerkvi.

(Vravnava učiteljskih plač.) Z Dunaja se nam poroča: Zakon o vravnavi učiteljskih plač, ki je bil letos sklenjen od deželnega zbora kranjskega, dobil je dne 29. novembra t. l. Najvišje potrjenje. Zdaj torej ni nobene ovire, da bi nove plače s 1. dnem novega leta ne stopile v veljavo.

(Dolenjski železnici.) Kakor se nam poroča, izreklo je županstvo v Kočevji po gosp. deželnemu predsedniku vladi in po gosp. deželnem glavarju deželnemu zboru toplo zahvalo za pospeševanje zgradbe dolenjskih železnic.

(Odlikovanje.) Našemu rojaku g. Antonu Benšku, profesorju na višji gimnaziji v Plovdivu, je francoski naučni minister priznal palmo častnika francoske akademije (les palmes d'Officier d'Academie), katero mu je slovesno izročil tamošnji francoski generalni konzulat. Veseli tudi nas, da tudi vnanji svet priznava zasluge našega rojaka in pisatelja, ki že petnajst let deluje na slovanskem jugu.

(Ljudsko štetje.) V „Südost. Post“ čitamo naslednje: Neki župnik v političkem okraju brežiškem je prosil dostojno oblastvo, naj mu pošlje slovenske tiskovine za posnetke iz župnijskih matie in je dobil nastopni odgovor: „Tiskovine za ljudsko štetje v slovenskem jeziku se dobé v c. k. dvorni in državni tiskarni na Dunaju, tukaj jih nimamo.“ Tudi od okr. glavarstev v Celji in Slovenjem Gradci dobivajo župnijski uradi le nemške tiskovine.

(Pisma iz Brazilije.) Iz Hrenovic se nam piše: Sorodniki naših ameriških izseljencev so silno težko pričakovali sporočil iz Amerike. Minolo nedeljo so došla prva pisma. Zlati upi so že šli po vodi. Sicer večinoma še le vedó natančneje, kako in kaj da bode, ali tega ni, kar se je obetalo. Razpršili so jih na razne strani, da znanci niso skupno ostali, kakor so s početka pričakovali. Hrana je silno draga. Kar se je Italijanov v Brazilijo naselilo, ostanejo nekaj časa tam, a čez pet, šest let se zopet vračajo v domovino. Toliko za danes. O priložnosti objavim kako pismo. Na vsak način — pozor!

(Židovska predrznost.) V „Grazer Volksblatt“-u čitamo naslednje zanimive vrstice: „Prejeli smo nastopno tiskano vabilo: „Slavno vredništvo! Na prošnjo založnikovo pošljemo vam izvesno polo knjige: „Der Antisemitismus vom katholischen Standpunkte als Sünde verurtheilt.“ Knjiga, katero je spisal katoliški (!) učenjak, izide v kratkem pri Gold-

schmiedtu na Dunaji, Wollzeile." V uvodu pisatelj izraža začudenje, da profesorji Zschokke, Rieker in Kopalik niso že pisali o tem vprašanji!! Dalje neimenovani pisatelj upa, da bode „naša sv. cerkev“ uradno obsodila antisemitizem. Po njegovem mnenju moralo bi se najprej o tem govoriti pri „škofijskih konferencah“, v konzistorijih itd. Ta knjiga nekda izide v 50.000 izvodih, dobili jo bodo tudi visoki dostojanstveniki. Med temi se imenuje grof Taaffe, kateremu se pisatelj toliko dobrika, da bode gospod ministerski predsednik gotovo vesel te knjige. Ali ni to skrajna židovska predrznost? Da je sovražstvo do židov greh, to vé vsak katoliški otrok; antisemitizem po krščanskih načelih pa sedaj ni še prepovedan. V Nemčiji je nekda že izšla jednaka knjiga. Izraelova hiša ima pač kapital.

(Slovenski napisi v Gorici.) V zadnji „Novi Soči“ čitamo, da so v Gorici pričeli popravljati posamezni trgovci svoja pristno slovenska, a po laščini spakedrana imena. V imenovanem listu neki Goričan nagovarja tudi ostale slovenske trgovce, naj bi se ne sramovali svojega rodu in ne pačili svojih imen. — Mi moramo le odobravati tako postopanje, na žalost pa ponavljati, da v Ljubljani, središču Slovenije, nismo v tem oziru nič na boljšem. Pretili smo že, da bomo imenoma naveli vse one „tudi národne“ naše trgovce, ki imajo nad svojimi prodajalnicami jedino le nemške napise, toda brez vspeha. Nemški duh je pač pognal globoke korenine mej našimi meščani in tržani.

(Tržaški magistrat) odpre tekom tega meseca lahonski otroški vrt na Greti. Naj bi zavednejši tamošnji rodoljubi poučevali slovenske stariše, da se bodo otroci v imenovanem vrtu vzgojevali le v strastne lahone in odpadnike, torej naj ne poslušajo tržaških neodrešencev.

(Akademično društvo „Slovenija“ na Dunaju) bode imelo bodočo sredo v dan 10. decembra t. l. IV. redno zborovo sejo v zimskem tečaju z nastopnim dnevnim redom: 1. Čitanje dveh zapisnikov. 2. Poročilo odborovo. 3. Poročilo pomnoženega odbora o bivši Prešernovi slavnosti. 4. Slučajnosti. Lokal: „Restauration zum Magistrat“ I., Lichtenfelsgasse 1. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. K obilni vdeležbi vabi vse slovanske goste Odbor.

(Pomnoženje konceptnih uradnikov na Štajerskem.) Po sedanjem proračunu notranjega ministerstva za l. 1891. bode vlada na Štajerskem pomnožila število konceptnih uradnikov, in sicer bode ustanovljeno novo okrajno glavarstvo v Voitsbergu, dalje bode imenovanih sedem novih okrajnih komisarjev, osem konceptistov, trije konceptni praktikantje z adjuti po 600 gld in trije z adjuti po 500 gld.

Telegrami.

Dunaj. 6. decembra. *) Trgovski minister je odgovoril na interpelacijo Pradejevo, da so vsled razpuščenja stavbene pisarne uradniki državne železniške družbe razdeljeni na obe črti. Vlada je večkrat zabranjevala neopravičena upokojevanja. Mednarodna pogodba v prometu blaga po železnicah je bila podpisana 14. oktobra v Bernu. Imunitetni odsek je sklenil, da izroči poslanca Verganija sodišču.

Dunaj. 8. decembra. Danes se je vršil tukaj kongres rudarjev, katerega so se vdeležili tudi nekateri državni poslanci. Kongres je sklenil več resolucij z ozirom na splošno volilno pravico in poboljšanje rudarskega stanja. V zborniških krogih se čuje, da je grof Taaffe poslal prirčno čestitko dr. Herbstu

*) Za zadnjo št. prepozno došlo.

povodom njegovega sedemdesetega godu. — Shod pekovskih pomagačev je sestavil odbor za organizacijo štrajkov po vsej državi.

Dunaj. 9. decembra. Cesarica je počastila videmsko bolnišnico z enournim obiskom, ogledala si vse prostore in sočutno poslušala zgodovino mnogih težko bolnih oseb.

Beli Grad, 9. decembra. Predsednik skupščine je dobil spomenico od kraljice Natalije, ki zahteva, da bi smela ob nedeljah in praznikih nekaj ur videti svojega sina. Vladna stranka se strinja z ministerstvom, da skupščina ni nikakor kompetentna posredovati v zasebnih zadevah kraljevske hiše. Iz načelnih vzrokov pa se bode skupščina v tajni seji posvetovala o spomenici.

Berolin. 8. decembra. Nemška vlada je včeraj uradno pripoznala republiko združenih držav v Braziliji.

Umrli so:

2. decembra. Jera Zgajnar, 76 let, gostija, sv. Petra cesta 28, marasmus.

3. decembra. Neža Slabina, čevljarjeva žena, 67 let, Stari trg 16, haemorrhag. cerebri.

4. decembra. Marija Čepon, krojačeva hči, 12 dni, Reber 5. božjast. — Sebastijan Marinčič, zidar, 83 let, Florijanske ulice 39, marasmus.

V bolnišnici:

2. decembra. Neža Potisek, kuharica, 30 let, septicaemie. — Matija Taučar, delavec, 65 let, vsled telesne poškodbe.

3. decembra. Marija Bokavšek, gostija, 72 let, marasmus.

4. decembra. Anton Šilar, gostač, 72 let, marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	735-9	0-0	sl. vzh.	oblačno		
7. u. pop.	735-8	1-4	"	"		0-00
9. u. zveč.	737-0	1-6	"	"		
7. u. jut.	737-2	1-0	sl. vzh.	oblačno		
8. u. pop.	736-6	1-4	brezv.	"		0-00
9. u. zveč.	783-1	—1-6	sl. vzh.	"		

Srednja temperatura obeh dni 0-5°, in 0-4°, za 0-5° in 0-1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

9. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	89 gld.	—	kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16%	89	"	85
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	85
Papirna renta, davka prosta	101	"	85
Akcije avstr.-ogerske banke	980	"	—
Kreditne akcije	303	"	50
London	115	"	—
Srebro	—	"	—
Francoski napoleond.	9	"	11 1/2
Cesarski cekini	5	"	45
Nemške marke	36	"	50

Prav dobro

ohranjen glasovir

je na prodaj.

Plačilo dovoli se tudi na obroke. — Več izve se pri c. kr. poštnem uradu na Razdrtem. (3-3)

ZAHVALA.

Užaljeni vsled prebriske izgube svojega ljubljenežnega župnika in knezoškofijskega duh. svetovalca prečast. gospoda

FRANC-eta KS. KARUN-a

izjavljamo v imenu trnovske župnije vsem in vsakemu p. n. vdeležencu iskreno zahvalo za velečastni pogreb, s katerim je dne 7. t. m. pokojniku skazalo svoje spoštovanje skoro, smemo reči, vse ljubljansko mesto in bližnja okolica. — Zahvalimo v prvi vrsti prevzišenežnega gospoda knezoškofa ljubljanskega, da so izvolili blagosloviti truplo pokojnikovo v trnovski cerkvi, mil. gospoda stolnega prošta za blagohoten spreved k sv. Kristofu, blagorodnega gosp. deželnega predsednika s c. kr. vladnimi svetniki, blag. gosp. župana ljubljanskega kot patrona trnovske župnije, ki se je blagovolil vdeležiti pogreba z mnogimi obžinskimi in magistratnimi svetovalci; iskreno zahvalo izrekamo prečast. gosp. stolnim kanonikom in drugim častitim gospodom duhovnikom od blizu in daleč, gospodom bogoslovcem za preslasno petje, vsem p. n. darovateljem vencev, vzlasti slavnima mestnemu magistratu in krajski hranilnici. — Uverjeni naj bodo vsi p. n. vdeleženci pogreba, da je bilo to splošno sočutje ob dnevi britkosti najmilejše tolažilo našim užaljenim sreem. Priporočamo tudi v prihodnje blagega ranjkega znaneem in prijateljem v spomin ter javimo, da se bo cerkveno opravilo osmega dne vršilo v trnovski cerkvi v petek, dne 12. decembra t. l., ob 8. uri jutraj.

V Ljubljani, dne 8. decembra 1890.

Ign. Zupanc,
kapelan.

Fr. Jakopič,
Fr. Trtnik, } ključarja.

(1)

Prosim, naj se mi radi ugodnosti dopisuje v nemščini.

Izdelovalnica za cerkveno kiparstvo.

FRANC TAVELLA

v St. Ulrichu, Gröden, Tirolsko (preje bratje Tavella & Valentin), priporoča svoje umetne izdelke, kot:

kipe svetnikov, križeva pota, altarje, lece, podobe Kristusovega telesa s križem ali brez njega itd.

vsakega sloza, mojstra in velikosti v priprosti in okrašeni obliki. — Obrise in cenike pošiljam na ogled. Za dobre izdelke pri jako zmernih cenah jamčim.

Časnik „Der Burggräfler“ z dne 15. septembra 1890. l. piše: Za cerkev v Gomionu določen kip ludske matere bože je bil izpostavljen v Zingerlejevi umetni razstavi. Žal, da smo imeli priložnost videti le fotografijo tega kipa; toda že priprosta podoba sama nas je prisilila, da smo zaklicali: Le taka je morala biti presveta Devica, ko se je prikazala Bernadetti; kako lep mora biti še-le kip! Mojster tega dela, Franc Tavella, je vsega priporočila vreden, ker je njegovo delo povsem umetno, ne le jako ceneno (kakor slišimo stane ta 125 cm visok kip le 80 gld.), temveč tudi povsem cerkveno. (3-1)

Prihodnji

božični semenj

v Višnji Gori

bode letos v

ponedeljek 15. decembra.

Mestno županstvo v Višnji Gori,

dne 8. decembra 1890.

Anton Štepic, župan.

(2-1)

Izdajatelj: Matija Kolar.

Odgovorni vrednik: Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Sargova glicerinova zobna crema.

Izvrstno sredstvo za lepe svetle zobe.

Po kratki rabi neobhodno potrebno sredstvo za čiščenje zob.

Kalodont.

Od zdravstvenega urada potrjeno.

Prav priljubeno na popotovanjih. Dišeče okrepčevalno.

Neškodljivo celo za najnežnejše zobe.

V Nemčiji, Franciji itd. se rabi že z največjim vspehom, nadalje na dvorih, v najvišjih krogih, kakor tudi v navadni družini.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. Komad 35 kr.

(7)